

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

A józsefvárosi magyarság szervezkedése

Temesvár, április 18.

A Magyar Párt Temesvár-józsefvárosi altagozatának megszervezési munkálatai most vannak folyamatban. A józsefvárosi magyarság vezető személyiségei közül nagyszámában jöttek össze tegnap este értekezletre, hogy a megalakulás részleteiről tanácskozzanak. Megállapították, hogy az alakuló gyűlést jövő vasárnapra, április 25-re, délelőtt tíz órára hívják össze a Schelier-vendéglőbe. Egyben megállapodtak arra nézve is, hogy az altagozat tisztikarába kiket jelölnek s azokat felkérlik a jelölés elfogadására. Az előzetes lista, melyet a közgyűlésen még kiegészítenek, a következő:

Elnök: Paulovics István, alelnökök: Kovács Béla dr., Németh József dr., titkár: Mihálovitz István dr., pénztáros: Bogma Miklós, ellenőrök: Daun Viktor és Mühlhoffer Dezső. Választmányi tagok: Nováki Antal, Szokop Ferenc, Kerékgyártó Gyula, Herczeg József, Reizer Ferenc, Futó Mátyás, Winkler József, Bálint Dezső, Szándy Lajos, Werner Menyhért, Somogyi Károly, Teleki Endre, Dobos Sámuel, Rohlik Ferenc, Nagy János, Fellegi Antal, Pálmai Miksa, Simon István, Csasznek Nándor dr., Weigner Ernő, Guntersdorf János, Kovács István, Sás István, Dulín Hugó dr., Kálmán Béla dr., Winternitz Manó, Horváth János, Rausch János, Neumann Márk, Kardos Mór, Forgács Mátyás, Náday Márk, Horváth Imre, Deák István, Kocsi Róbert, Ritter Béla, Varga Gergely, Rupcsics László, Háromy Lajos, Tényi Antal, Bolgár Sándor, Tormás Aladár, Fábián Imre, Kiss Lajos, Oberländer Ferenc, Ungváry József, Róth Lajos, Ungár Pál, Horváth Antal, Dobos Aladár, Moravetz Mór, Cudenus Béla báró, Braun Jakab dr., Krauser Béla, Hermann Frigyes, Puhala Sándor dr., Adorján Mihály, Fuchs Márton, Timár János, Gerdánovics Jenő, Gombás Gyula, Kuklay Nándor, Gertheisz János, Kleitsch Mátyás, Lenhart Géza, Csordás Mátyás, Horváth János, Urbanetz Ede dr., Hoós János, Fodor Lajos, Kovács József, Szokop Lajos, Petőfi Rezső, Rechnitzer Gábor, Dulácska János, Dulácska Ferenc, Varga Pál, Mészáros Pál, Kerékgyártó Sándor, Aszód Lajos, Friedrich Aladár, Kósa Pál, Révész Artur, Küttl Árpád, Demkó Géza, Novák Gyula, Göbl Károly, Vásárhelyi Imre, Vásárhelyi Béla.

— Megkezdődtek a béketárgyalások a rikkabilokkal. Párisból jelentik: Mangin és Simon tábornokok a rikkabilok elutaztak, akikkel az első találkozás tegnap történt meg.

A nemzeti párt vezetérei megbetegedtek és nem vesznek részt a kongresszuson

Bukarest, április 18.

Maniu Gyula spanyol náthában hirtelen komolyan megbetegedett és állapota eléggé súlyos. Tegnap este az orvosok harminckilenc fok lázat állapítottak meg. Lupu dr. a parasztpárti vezér fivére kezeli Maniut és az orvos a betegen bronchitiszűnetet is konstatalt, amiért a legnagyobb nyugalmat ajánlotta. Betegségére való tekintettel Maniu a nemzeti párt mai kongresszusán nem vesz részt. A párt vezetérei közül többen Valeni de Munteba utaztak, hogy Jor-

gát reábirják a kongresszuson való elnöklésre. Remélik, hogy Jorga a kérelemnek eleget is tesz.

Érdekes találkozása a véletlennek, hogy Popovici Mihály a nemzeti párt másik vezére szintén megbetegedett és ugyancsak kénytelen az ágyat őrizni. A nemzeti párt állandó delegációja tegnap a fuzió kérdésében újabb ülést tartott, határozatot azonban nem hoztak. Azok a hírek, amelyek az egyik vagy másik irányban való döntésről szólnak, alaptalanok.

Gyászos magyar statisztika

Megszűnt bányai magyar iskolák

Temesvár, április 18.

Az eddigi kormányok egyre hirdették, hogy a magyaroknak Romániában untig elég iskolájuk van és közben egyre-másra szüntették meg a magyar tannyelvű iskolákat. Az alábbiakban gyászkeretes statisztika számol be arról, hogy a Bányaságban hány magyar iskola szűnt meg. Ideszámítjuk a volt állami iskolákat is, melyek szintén magyar tannyelvűek voltak és melyekben a tanulószám túlnyomó része magyar volt.

A bányai volt állami

főgimnáziumok

közül megszűntek: a temesvári 580 tanulóval, a lugosi 420 tanulóval, a karánsebesi 280 tanulóval. Megszűnőfélben levőnek lehet tekinteni a temesvári piarista főgimnáziumot is a magyarság szempontjából, mert az alsóbb osztályokban fokozatosan románosítják. Megszűnt ezenkívül a temesvári állami főreáliskola is, melynek 570 tanulója volt. A felsőbb lányiskolák közül megszűntek a temesvári állami felsőleányiskola 280 és a Miasszonyunkról nevezett zárda katolikus felső leányiskolája 290 tanulóval.

Megszűntek a következő állami

polgári fiúiskolák:

a dettai 120, a lippai 182, az orso-

vai 196, a perjámosi 130 és a nagyszentmiklósi 275 tanulóval. Megszűnt állami polgári leányiskolák: Karánsebesen 126 és Orsován 108 tanulóval. A felső kereskedelmi iskolák közül megszűnt az 1873 óta fenállott temesvári előbb magán, majd városi, végül állami felső kereskedelmi iskola. Ennek az impériumváltozás után adtak magyar tagozatot is, de azt Stinghe igazgató megszüntette. Volt a temesvári zárdában női felső kereskedelmi iskola is, amely azonban már szintén csak a múlté. A volt

magyar népiskolák

közül több mint kilencven százalék megszűnt. Hivatalos kimutatás szerint 1923-ban volt huszonhárom állami, két községi, hét római katolikus és négy református magyar oktatási nyelvű elemi népiskola. Azonban most már ezek is csak papíron vannak meg. A törvény szerint a két alsóbb osztályban tisztára magyarul kellene tanítani, a felsőbb osztályokban pedig csak bizonyos tárgyakat volna szabad románul előadni. Azonban a volt magyar tanítókat eltávolították, helyükbe román tanítók jöttek, akik fittyet hánynak a törvénynek és már az alsóbb osztályokban is mindent románul tanítanak.

Tőzsdei árfolyamok.

Zürichben a lei 2-12-5, Párisban —

Temesvári magánforgalom április 18-án reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság belvárosi fiókjának árfolyamai.)
Dollár 247, angol font 1207-5, francia frank 8-58, svejci frank 48, lira 9-98, szokol 7-36, dinár 4-38, magyar korona 287, osztrák szilling 35-05, márka 59-50.

Sorra megszüntették mindenütt a magyar óvodákat is. Temesvárott például tizenegy

magyar óvoda

volt, mely voltaképpen a város magyar lakosságának tulajdonát képezte. Ezeket megszüntették. Az óvónőket a regáta helyezették, vagy nyugdíj nélkül nyugdíjazták.

S nehogy valahogy a magyarság reményt táplálhasson, hogy még lesznek magyar iskolák és hogy azok részére tanerőket neveljen, hát megszüntették a magyar tanítóképzőket is. Megszűnt a harminc év óta létező temesvári

magyar tanítóképző

és a katolikus zárdában volt tanítóképző és óvónőképző is.

Ilyen tanszabadságot hirdettek és valósítottak meg a liberális rezsim alatt Romániában. Így tették tönkre a magyar oktatást azok, akik Genfben büszkén jelentették, hogy a romániai nemzeti kisebbségek teljesen meg vannak elégedve.

A kormány és a kisebbségek között tárgyalások folynak

Temesvár, április 18.

Ünnepélyes keretben, ma délelőtt tizenegy órakor megy végbe a prefektúra nagytermében Bogdan Antal dr. prefektus beiktatása. A közelet és a társadalom előkelőségeinek jelenlétében történik meg az ünnepi aktus, amely minden tekintetben kiváló és érdemes férfiut állít a megye élére. A fővárosból visszaérkezett prefektus fogadta munkatársunkat, akinek bukaresti utjáról a következőket mondotta:

— A minisztériumban fontos megbeszélések és tárgyalások vannak folyamatban a közeledő választások ügyében és e tárgyalásokon én is résztvettem. A kormány felvette a tanácskozás fonalát a kisebbségek képviselőivel is, de erre vonatkozólag pozitív nyilatkozatot még nem tehetek. A temesvári polgármesteri állás ideiglenes vezetőt nyert mindaddig, amíg a kérdés véglegesen megoldható lesz. A minisztérium még nem döntött, de több mint bizonyos, hogy rövidesen kinevezés útján betöltik ezt a fontos állást. A választások ügyében ma este ismét Bukarestbe utazom két napra és ekkor meghívom a kormány tagjait a temesvári Romulus és Remus szobor leleplezésére.

A beiktatás után az új prefektus fogadja a hatóságok és testületek tisztelgését. Hivatalos bankett nem lesz. Ugyancsak holnap reggel nyolc órakor tartja a Goldis-frakció alakuló ülését.

Sok pénzt takarít meg, ha szükségletét
Klein Dávid áruházában
Timisoara-Józsefváros, Bonnaz-utca 14 szerzi be.

A legújabb férfi- és nőiszövetek, selyem-, bársony-, puflin-, seidin-, grenadin-, len-vásznak, asztalneműk, szőnyegek, függönyök, törülközők, batist-siffon, legjobb vásznak, zefir, delain, creton, paplanclott és selyem, kész paplanok, szövetnadrág, munkásnadrág, öltönyök, köpenyek, uri ingek, munkásingek és lábravalók, női ingek, nadrágok és kombinék, sportsapkák, bőrkamáslik, harisnyák, keztyűk, nyakkendők, esőernyők, összes szabókellékek stb. dus választékban kaphatók. Mélyen leszállított árak. Nagyban, kicsinyben. Tel. 12-92.

Temesvár polgármester nélkül maradt

A belügyminiszter Sagovici Samuel dr. főjegyzőre bízta a városi ügyek vitelét — A megválasztott városi tanács újra át akarta venni a városi ügyeket

Georgevici Lucian bucsuja a tisztviselőktől

Temesvár, április 18.

Temesvár polgármesteri hivatala tegnap távirati értesítést kapott a belügyminiszteriumból, amelyben a miniszter arról küldött értesítést, hogy Georgevici Lucian dr. delegált főpolgármester lemondását elfogadja és az új városi tanács megerősítéséig, illetve beiktatásáig Sagovici Samuel dr. főjegyzőt, városi vezértitkárt bízta meg Temesvár ügyeinek vezetésével. A távirat vétele után Georgevici dr. azonnal megtette a szükséges lépéseket a városi ügyek

hivatalos átadására.

A polgármesteri szobában ment végbe az aktus tegnap déli tizenkét órakor. Megjelent a belügyminiszterium képviselőjében Bogdan Antal dr. prefektus is, akinek jelenlétében a hivatal átadásáról jegyzőkönyvet vettek fel és azt a prefektus, a távozó főpolgármester és az ügyek átvételével megbízott főjegyző irták alá.

A hivatalos átadás aktusa előtt megjelent a városházán Crismariu Oktavián dr., mint az új városi tanács állandó bizottságának tagja és a törvényre való hivatkozással követelte, tekintettel arra, hogy a belügyminiszterium is elfogadta a delegált polgármester lemondását, adják át a város ügyeinek vezetését

az új polgármester

kinevezéséig az állandó választmány kezébe és egyben történjék mielőbb intézkedés arra nézve, hogy a választások értelmében az állandó választmány ténylegesen intézhesse már Temesvár városának ügyeit. Bogdan Antal dr. prefektus hivatkozott a belügyminiszter távirati intézkedésére, amely Sagovici Samuel dr. kezébe tette le a város ügyeinek a vezetését, amire Crismariu dr. tiltakozásáról külön jegyzőkönyvet vettek fel, amelyet a belügyminiszteriumhoz terjesztettek fel. A hivatalátadás és átvétel formáinak megtörténte és a beszéd elhangzása után Georgevici dr. az újonnan megbízást nyert Sagovici Samuel dr.-al együtt a városháza tanácstermébe vonult, amelyet ekkor már teljesen megtöltött a városi tisztviselők gárdája. Erdemes munkatársaitól Georgevici Lucian dr. láthatóan meghátrált

vett búcsút.

Vázolta négy éves működésének a történetét és hivatkozott arra, hogy bár mint pártember került ebbe az állásba, mégis sohasem folytatott pártpolitikát, hanem csakis közigazgatási ember volt, aki a városházán és az egyes ügyosztályokban rendet teremtett. Büszkén vallja, hogy Temesvár ma Romániában minden tekintetben mintaváros. Hálásan köszönte meg az egész tisztviselői kar odaadó támogatását, amely nélkül ő sohasem tudott volna eredményt felmutatni. Kérte végül a tisztviselőket, hogy utódjával szemben éppen olyan lelkes és fáradhatatlan tevékenységet fejtsenek ki a közjó és a város ér-

dekében, mint tették azt az ő polgármestersége alatt. A tisztviselők lelkes tapssal fogadták a beszédet. Sagovici Samuel dr. szólalt fel ezután és

a tisztikar nevében

bucsuzott a távozó főpolgármestertől. Kimerítő részletességgel méltatta Georgevici Lucian dr. érdemeit. Nemcsak főnök volt, — mondotta, — hanem utmutató példával szolgált, hogyan kell a köz érdekben önzetlenül dolgozni. Mint főnök szívében viselte a tisztviselők sorsát és bármilyen akadállyal kellett is megküzdeni, mindig harcolt a tisztviselőérdekért. Majd vázolta a volt főpolgármesternek valási, iskolaügyi, kulturális, szépi, közegészségügyi, városrendészeti, pénzügyi és közjóléti téren elért érdemeit, amelyek az utókor számára élénken fogják hirdetni Georgevici Lucian dr.

alkotó erejét

és soha nem lankadó munkásságát. Utalt arra, hogy az ő polgármestersége alatt kezdődött meg az akció egy görög keleti román püspökség felállítására Temesvárott, a színház felépítése, amelynél ezernyi akadállyal küzdött, ő rendezte a város svájci adósságait, felépítette a felső kereskedelmi akadémiát, tanoncotthonokat létesített, gondoskodott a hadiözvegyek és hadiárvaik otthonáról, felszinen tartotta a

szegényház kérdését, amelyet tető alá is vitt. Gazdasági és pénzügyi téren olyan gazdaságpolitikát követett, amely révén ma Temesvár mintául szolgálhat az összes romániai városoknak. A villamosközlekedés alatta annyit fejlődött, mint husz év alatt. Fentartotta és ápolta a békét és az egyetértést a város

kisebbségi polgárai

között, amit különösen akkor mutatott meg, amikor mint kegyur olyan kényes kérdésekben tudott tapintatosan dönteni, mint a gyárvárosi és józsefvárosi római katolikus plébániák betöltése.

Sagovici Samuel dr. beszéde után percekig ünnepelték a tisztviselők Georgevici Lucian dr. a meghatottságtól alig tudott szóhoz jutni. Kérem önöket még egyszer, — mondotta — hogy éppen olyan hűséges és odaadó munkatársai legyenek az új polgármesternek, mint nekem voltak. Egyszerű polgárolszek ennek a városnak, de

féltő gonddal

figyelem minden lépését, amely az előrehaladáshoz viszi.

Az ünnepélyes aktus után Georgevici Lucian dr. kijelentette, hogy egyelőre újból berendezi ügyvédi irodáját, majd pihenni megy talán Abbáziába, mert a városi munka még a pihenéshez sem engedték négy év alatt.

Cuza tanár Temesvárorott

Temesvár, április 18.

Cuza a professzor közel négy hetes agitációs körúján Zsebelyről tegnap este a bányai tagozat elnökének, Taran Sándor dr.-nak kíséretében megérkezett Temesvárra. A gyárvárosi Vigadóba ment, ahol százerfőükü vacsora volt, amely fesztelen hangulatban folyt le. Cuza, dacára hetven évének és dacára a négy hetes agitációs utnak, amelyet autóval tett meg, rendkívül friss és élénk. A banketten felszólalás nem hangzott el.

Erdély református püspöke egyhangú választással Makkay Sándor lett

Kolozsvár, április 18.

Az erdélyi református egyházkerület püspök-választó közgyűlése tegnap délnél fél tizenkettőkor kezdődött a református teológia disztermében. A közgyűlés nyilvános volt. Az elnöki emelvényen az igazgatótanács tagjai foglaltak helyet, majd belépett a terembe Makkay Sándor dr. püspökhelyettes és egyben püspökjelölt, akit a közgyűlési tagok éljenzéssel fogadtak. A megjelentek elénekelték a kilencvenedik zsoltárt, majd Makkay Sándor dr. emelkedett imára.

— Ismét az Ur Isten előtt állunk mi, a református egyház szolgálói, hogy oltalmát és tanácsát kérjük. Az Ur

pihenésre szolitotta

az erdélyi reformátusok fáradhatlan és törhetlen vezetőjét, most kerül a sor annak eldöntésére, hogy ki vegye át Nagy Károly örökét. Adja az Ur, hogy a választás áldására és ne átkára legyen az egyháznak és a népnek. Makkay ezután gondolatokban gazdag imát mondott, majd visszavonult.

Bethlen Ödön gróf egyházke-

rületi főgondnok nyitotta meg a közgyűlést, majd megállapították, hogy szánylevannyolc szavazásra jogosult közül száznegyvennyolc jelent meg. Péter Károly előadó felolvasta a püspöki szék betöltésére vonatkozó javaslatot, mire a szavazás pont tizenkét órakor megkezdődött. Az első szavazó Bethlen Ödön gróf volt, aki

nyiltan szavazott

Makkay Sándorra kifejezést adva, hogy a közgyűlés egyhangú akarata Makkay mellett nyilvánul meg. Félegy órakor ért véget a szavazás és nyomban megtörtént az eredmény kihirdetése. A leadott száznegyvennyolc szavazat közül száznegyvenöt Makkay Sándorra esett, a többi három üres volt. A közgyűlés erre bizottságot küldött ki, hogy az új püspököt a közgyűlésre hívja meg.

A megérkező Makkay Sándort óriási lelkesedéssel fogadták. Bethlen Ödön gróf üdvözölte az új püspököt, amire Makkay válaszolt. Kijelentette, hogy életének eme legünnepélyesebb pillanatában, amikor az ő szerény személye mellett

döntött, előzetesen felajánlja magát Istennek és forró

köszönetet mond

a megtisztelő bizalomért. Illenék a közgyűlés színe előtt püspöki munkaprogramot adni, de ezt nem teheti, mert azt hiszi, hogy mindannyian egyetértéssel vele abban hogy először meg kell várni az uralkodó szentesítését és az Ófelsége kezébe leteendő eskü megtörténtét. Ezekben a napokban ugyan program van szükség, mert az összes hívőknek csak egyetlen programja lehet, a krisztusi szeretet. Érti, hogy az ő személye kicsi ezekkel a feladatokkal szemben, de alázatosan akarja életét az egyház szolgálatába állítani. Végül Ister áldását kérte a megjelentekre és az erdélyi református egyházra. Ezután Jancsó Lajos esperes üdvözölte az új püspököt a református lelkészkar nevében.

A béke alapja

az új kormány külpolitikájának

Bukarest, április 18.

Mitilineu külügyminiszter fogadta a külföldi sajtó képviselőit, akik előtt kijelentette, hogy a kormány folytatni fogja az előző kormány külpolitikáját, amelynek alapja a béke és a szerződések fentartása. A külügyminiszter örömet fejezte ki, hogy Románia és Lengyelország megújították a szövetségi szerződést, majd közölte, hogy a június tizenhetedikén Blédben tartandó kisántant konferencián Románia, Csehszlovákia és Jugoszlávia közötti szerződések megújítására is sor kerül. Azt hiszi, hogy nem lesz szó a kisántant szövetségi szerződéseinek bármilyen megváltoztatásáról, mert egyik állam sem emelt szót ilyen értelemben.

Arra a kérdésre, hogyan áll az olasz tárgyalások ügye, a külügyminiszter kifejtette, hogy az események nem előznek meg bizonyos megállapodásokat, hanem követik azokat. Ami az Oroszországgal való viszonyt illeti, hangsúlyozta, hogy Románia kész tárgyalásokat kezdeni Oroszországgal a jó szomszédi viszony helyreállítására akár holnap is, de előzőleg Oroszország ismerje el a jelenlegi határokat, mert különben semmiféle tárgyalásokról nem lehet szó. Ha ez az elismerés megtörtént, Románia hajlandó garanciaszerződést felajánlani Oroszországnak a meg nem támadás elve alapján. Románia reméli, hogy rövidesen nehány szomszédállammal újabb döntőbírói egyezményt sikerül megkötöni.

Kávéházi verekedés

miatt három napig fogva tartották egy pincért

Temesvár, április 18.

Egyszerű verekedés történt, olyan, amelyről talán nem irtunk volna, ha nem kényszerítene bennünket arra az utána következő rendőrségi önkény. Kortner József pincér az Elite-kávéházban volt alkalmazva, ahonnan azonban nemrég eltávozott. Csütörtökön délután mint vendég tért be az Elite-be és feketét kért. Itt azonban nem akarták kiszolgálni, amiből összeshóllalkozás, majd dulakodás keletkezett. Kortner távozott az Eliteből és a Lloyd-kávéházba ment. Alig telepedett ott le, jött egy rendőrgyűző és a józsefvárosi rendőrségre kísérte. Kortner a józsefvárosi rendőrség fogdájába zárták és péntek estig ott hagyták. Akkor kihallgatta Butin komisszáros s aztán visszakísértette a cellába. Ma reggel ahelyett, hogy bevitték volna a rendőrprefektúrára, egyenesen az ügyészségre szállították. Az ügyészségen kihallgatták Kortner és látva, hogy letartóztatására semmi ok nincsen, szabadon engedték.

Ez történt a józsefvárosi rendőrségen. Hogyan történhetett? Szabad-e egyszerű verekedés miatt valakit őrizetbe venni és három napig ott tartani?

Jennis-rakettek

angol gyártmány,
labdák (Slasenger)

Kecskeméty cég

Belváros, Agrár-palota, Temesvár. Új hurozási és javítási műhely. 506

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52.
Kiadóhivatal: 2-52.
Nyomda: 10.
Felelős szerkesztő lakása: 2-42.

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 2 lei, az önkormányzatok részére 3 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Üzenet a tulvilágról

Száz regényben csatangoltam,
képzeletben barangoltam,
öt világrészt is bejártam,
de sohasem plagizáltam.

Jókai Mór.

Tüntetés rendeztek

egy lap ellen, mert a patriárkát támadta

Bukarest, április 18.

Nagyobb diákcsoport tüntetést rendezett az Epoca című lap szerkesztője ellen. A tüntetésre az említett lapban Cristea Miron patriárkát támadó cikk adott okot amiért egyébként az Epocát tegnap el is kobozták. A diákok behatoltak a szerkesztőbe, ahol azt a kérdést tették fel, hogy az említett cikkért ki vállalja a felelőséget. Amikor azt a választ kapták, hogy az egész lap felelős, a szerkesztőségi szobákban rombolni kezdtek, bezúrták az ablakokat, majd a patriárka lakása elé akartak vonulni, hogy szimpátiatüntetést rendezzenek. Erőszakos rendőrség akadályozta meg, mire felkeresték a nemzeti kegyelmezési bizottságot a Calea Victoriei nevű helyiségekben, ahol rövid tüntetés után szétszórózták.

A Romulus és Remus szobor leleplezési ünnepe. A temesvári Romulus és Remus szobor ünnepe leleplezésének programja teljesen elkészült és Gradinariu Emil kulturtanácsnok minden tekintetben a rendezés keretbe illesztette az ünnepség lefolyását. A romániai és bukaresti vendégek április huszoneketedikén este kilenc óra körül érkeznek és a jőzsefvárosi állomásnál a főpolgármester mond üdvözlő beszédet. Másnap délelőtt félnyolc órakor Ferch Mátyás, városi plébános a katonai terepen megadja a hősök sírhelyét, majd megszenteli a Romániában az olasz fascisták zászlait. A szobor leleplezése a Lloyd-soron félkenekettől megy végbe. Tiuca Patrik dr., görög keleti román peres, a szobrot beszenteli és rövid beszédet mond, mire Róma város képviselője átadja a szobrot Temesvár városának.

A Dóm-templom felszentelésének évfordulója. A belvárosi katonai székesegyház felszentelésének tizenharmadik évfordulója alkalmából tegnap a Dóm templomban ünnepélyes istentisztelet volt, amelyen a d. I. István kanonok pontifikált a helyi püspök vezetésével. A misén megjelent a ch. A. Ágost apostoli kormányzó. A székesegyház építéséhez 1732-ben kezdték és az ünnepélyes felszentelés 179. április tizenhetedikén ment végbe.

A Patria kávéház teljesen átalakított, modern izléssel berendezve, sörrendű művészi zenekar mellett naponta a közönség részére a modern zenekar vonzó helyisége.

Van már Önnek

„Knock-out“ tűzoltókészüléke?

Kapható

Technica Metalurgica

Timisoara, III. Piața Plevnei (Dózsa-tér) 2
Telefon 704.

Pogány László, a szelid Móricka a tollkészséssel, Thawara Ray és — Jókai Mór

Temesvár, április 18.

Hogy ez a négy név ilyen szeszélyes kavarodásban került együvé, annak története van. Rövid története a következő. A Temesvári Hírlap felelős szerkesztője az irodalom berkeiben való csatangolása közben virágot tépett ott is, ahol nem lett volna szabad és saját tenyésztésévé mutatott be olyan termést is, amely a más fáján érett. Amíg ezt csak az általa szerkesztett lap hasábjain tette, amelyek megtöltése fölött szuverén joggal rendelkezik és a sajtóközönség előtt nem akart irodalmi babérovezte homlokot, mint egy író-társaság vezetője és konferansziéja szerepelni, addig senkinek törődött ezekkel a kis irodalmi kisiklásokkal. Amikor azonban az utóbbi időben állandóan azt lehetett olvasni a Temesvári Hírlapban, hogy Pogány László fogja bevezetni a temesvári közönséget a magyar irodalomba és az alakulóban levő Ady Irodalmi Társaságnak ő lesz egyik oszlopos tagja, — ennyi frivolság, öntömjenezés és cinizmus láttára kötelességünknek éreztük lerántani a leplet arról az irodalmárokodásról, amelyet Pogány László kifejt.

A leleplezés ugylátszik, nem tetszett Pogány Lászlónak, mert tehetetlen haragjában ezt értelmetlen támadásnak minősíti, de viszont egy szóval sem cáfolja a tényeket. A tények pedig, hogy Rosenberger Ervin In indischen Liebesgassen című könyve egyik fejezetének egyes részeit szösz szerint lefordította és saját szellemi termékeként tálalta fel. Donászyról már nem is beszél. És erre meg is van minden oka.

Nem tértünk volna vissza ismétlenül erre az ügyre, ha szerényességének hangoztatása mellett nevetelő komikummal nem állítja szembe ezt az ő szomorú plágiumügyét Jókai Mór regényírási talentumával, aki — szerinte a Minden poklokon keresztül (és nem Minden Poklokon Keresztül) című regénye kedvéért nem vándorolt Erdélyből a Szentföldig. Thawara Ray szállodai szobájáról és a kis Móricka tollkéséről is beszél ezután támadó védekezésében és az egészeket az a látszata van, mintha mindezekkel a földolgról — a plágiumról — szeretné elterelni a figyelmet. Jókai Móról Thawara

Megölte őket a mocsárgáz.

Pozsonyból jelentik: A városháza előtt egy Mária Terézia idejéből származó kut tisztítása közben borzalmas szerencsétlenség történt. Két munkás gázmaszk nélkül szállott le a kutba s a mocsárgáz annyira elszédítette őket, hogy beleestek a mélységbe. A mentésükre siető tűzoltók egyike ugyancsak belevesztett. A három holttestet csak nehezen tudták kihuzni. A szerencsétlenségért a városi mérnöki hivatal okolják, amely a munkát nem végeztette kellő elővigyázatossággal.

A kellemetlen névrokonság.

Lapunk tegnapi számában megírjuk, hogy a nagyikindai hatóságok előtt feljelentést tettek Guszmann Mátyás és Társa cég belfagya, G u s z m a n n Mátyás ellen, akit különböző szabálytalanságokkal vádolnak. Guszmann Mátyásnak névrokona él Temesvárott, Guszmann Ferenc, aki a Popper nagyszentmiklósi tájásnagykereskedő cég temesvári irodájának a vezetője. Esetleges félreértések elkerülése végett hangsúlyozzuk, hogy Guszmann Ferencnek semmi néven nevezendő köze sincsen a tegnapi cikkünkben foglaltakhoz. Tesszük ezt annál inkább, mert Guszmann Ferenc mint egy nagy ekszportcég temesvári megbízottja általános becsülésnek örvendő és így a névrokona ellen emelt vádak távolról sem érinthetik.

Betegség elől a halálba. Budapestről jelentik: Jambikovits László miniszteri tanácsos ötven éves felesége lakásának negyedik emeletéről levetette magát. A szerencsétlen asszony, aki tettét gyógyíthatatlan idegbaja miatt követte el, azonnal meghalt.

Rayn és a szelid Mórickán keresztül a tollkészséssel együtt olyan nagy az ut Pogány László, hogy — nagyobb, mint Temesvártól Rosenberger Ervin keresztül Bombayig és annak külvárosáig, Kamatipuráig.

Még valamit. A leleplezés a Déli Hírlapban jelent meg. Hogy határt akartunk szabni Pogány László irodalmi kirándulásainak a tilosba, azt kulturátlanságnak nevezi és ezzel szemben a saját nagyfoku kulturátlansága büszke tudatában így sóhajt fel: — Hiszen hacsak két hónappal volna elmaradva kultúra dolgában mögöttünk... Inni azonban igazán nem tanulhatok támadomtól...

Pogány László pedig ugylátszik, a tanuláson még nincsen túl. Azon a tanuláson, amelyen a Déli Hírlap szerkesztőgárdája keresztülment. A Déli Hírlap szerkesztőgárdájának az a tekintélyes része, amely a Temesvári Hírlapnál évek hosszú során át kifejtett munkásságával a lap szellemi és anyagi alapjait lerakni segítette, a Temesvári Hírlap tradícióit megteremtette, azokat a tradíciókat, amelyekre a Temesvári Hírlap ma hivatkozik. Ezeknek az újságíróknak a tanácsait és tanítását bátran elfogadhatná, mert már akkor irtak újságot és már akkor vettek részt a Temesvári Hírlap szerkesztésében, amikor Pogány László még az i betűre tanulta a pontot feltenni. De hogy a Déli Hírlap más szerkesztőinek írásai sem lehetnek nagyon rosszak, azt bizonyítja, hogy a Temesvári Hírlap csak nemrégiben Flaneur egyik ellőhírét vette át a Déli Hírlapból azzal az egyetlen csekélyke változtatással, hogy az aláírást elhagyta és a cikk szerzőjét a mai napig sem tartotta érdemesnek megnevezni. Így akarja Pogány László bevezetni a közönséget az irodalomba. És újra fölünkbe cseng az a hahota, amely néhány év előtt Pogány László komoly novellájának felolvasását fogadta a zeneiskola termében rendezett matiné.

Szegény Jókai, ha tudta volna, hogy valaha is Pogány László plágiumügyében kell szerepelnie mentőtanúként és egy híreskébe fűzik nevét a kis Mórickaéval tollkéséssel együtt és Thawara Rayéval, talán meg sem irta volna Minden poklokon keresztül című regényét...

Futballista párbaja. Budapestről jelentik: Orth György, az ismert futballjátékos, az MTK tagja, egy utcai összeszólalkásból kifolyólag Horváth Zoltán rendőrfogalmazóval kardpárbajt vívott. Mindketten jelentéktelenül megsebesültek a karjukon.

Határkó a magyar pénzügy történetében. Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlésen Bud János pénzügyminiszter betérjesztette a jövő évi költségvetést. Ekszpozéjában hangsúlyozta, hogy ez a költségvetés határkó a magyar pénzügy történetében. Azután felolvasta a Népszöveg-séggel kötött megállapodást, majd azt mondta, hogy a költségvetést egyetemes alapra helyezte. A költségvetésnek a biztonság széles határain kell az államháztartás egyensúlyát megteremtteni.

Kivel köt választási paktumot a Magyar Párt? Ebben az ügyben már sok tárgyalás folyt, azonban döntés még nincsen. Abban az egyben azonban magyarok, svábok, románok egyetértenek, hogy jó, tiszta fehér és vörös bencseki borokat csak Horga Pálnál Potyka-utca 1 szám alatt lehet kapni.

A budapesti mintavásár megnyitása. Budapestről jelentik: A városi iparcserkőben tegnap délelőtt nyitották meg a huszadik budapesti árumintavásárt. A nyolcszáz kiállító közül száz a külföldi. Belatiny Artur, a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke üdvözölte Horty kormányzót, aki a kiállítást megnyitotta. Már az első napon igen sokan látogatták az árumintavásárt.

Ágytöltéskészítés Guthjáhrnál. Gyárvaros, Bányai-utca 18. Telefon 10-68.

A luxusbutorok értékhatárát felemelték. A pénzügyigazgatóság tudomására adja a nagyközönségnek, hogy a butorok vételára után fizetendő luxusadó értékhatárát a pénzügyminiszter huszezer leiről negyvenezer leire emelte fel és így a tiz százalékos adó csak a negyvenezer leit felülhaladó butorvételeknél fizetendő le. A kimondottan finom butoroknál az arra való tekintet nélkül fizetendő a luxusadó.

Tényi Anci táncvizsgálója tegnap este volt a Korona-szálló nagytermében. A kitűnő szakértelemmel összeállított program keretében román, magyar, angol, spanyol, matróz, apacstáncokat mutattak be. A nagyszámban megjelent közönség lelkesen ünnepelte egy a szerepelt növendékeket, mint Tényi Anci táncánárnót.

Kis vitrin, mindennemű szőnyegek, dísz tárgyak, porcellánok, gyermekkoscsók Szentirmajánál, Belváros, Hunyadi-u. 9

Katonai sorozások. A temesvári hadkiegészítő parancsnokság nyomtatékosan felhívja az 1880—1896 született mindazon egyéneket, akik az eddigi sorozások valamelyikén alkalmatlanoknak minősítettek és fel lettek mentve a katonai szolgálattól, hogy a most folyó sorozásokon a 1927-es évfolyammal együtt feltétlenül jelenjenek meg a sorozóbizottság előtt. Akik ezt elmulasztják, azokat távollétükben is alkalmasoknak nyilvánítják. Az egyes évfolyamhoz tartozók az alábbi napokon tartoznak megjelenni a gyárvarosi vigadóban működő bizottság előtt: április 20-án az 1880—1881, 21-én az 1882—1883, 22-én az 1884—1885, 23-án az 1886—1887, 24-én az 1888—1889, 25-én az 1890—1891, 26-án az 1892—1893, 27-én az 1894—1895 és végül 28-án az 1896-ban született egyének és mindazok, kik a számukra kitűzött napon nem tudtak megjelenni.

Figyelem! Fontos a cím! „CONCORDAT“ iroda Bucuresti, Calea Dorobanților No. 79 elintéz bármilyen ügyet az összes minisztériumokban és a többi fővárosi hatóságoknál.

A Lloyd-Tavernában új műsor, az összes tagok teljesen új számokat hoznak. Vasárnapi teadélutánon a világhírű Elizorav orosz csoport lép fel.

Művészet

Kristóf—Krausz Albert kiállítás. A mai napon ismét a nyilvánosság elé lép Kristóf—Krausz Albert temesvári festőművész. E kiállítás meglepetéseket tartogat azok számára is, kik a kivételes képességgel fiatal művész festői értékeit már ezelőtt is értékelték és méltányolták. Biztosan halad a cél felé, minden műve a komoly művészetet reprezentálja. Portréiban és tájképekben egyaránt egységes, nincs keresgélés, határozott a kompozícióban, biztos a megformálásban, erőteljes a színben és kezelésben. Portréi külön szenzáció a kiállításnak, mindegyiket formai megistatás és elmélyedés a karakterben jellemzi. Tájképei közül különösen megragad az Árokipart forró párázatával s a kitűnő rajztudásról tanuszkodó Rönkök. A művész különben legközelebb Párisba indul, hogy németországi tanulmányait franciaországi tanulmányokkal kibővítsse. A kiállítás iránt nagy az érdeklődés.

Ne mulassza el Weil Magda és Freund Leó modern szonáta-estélyét e hó 22-én meghallgatni, melynek műsora keretében Császár Frank és Richard Strauss szonáta is előadásra kerül. Jegyek Lőblnél.

A világ legjobb

bőrönd grammophonjai

KATZKY-nál

Timisoara, Str. Mercy 10.

Modern tánclemezek, művésztánclemezek, nagy feltételek. 421 Kedvező fizetési választékban.

Sport

Vereséget szenvedett

a Kinizsi csapata Kairóban és Alekszandriában

Temesvár, április 18.

Közel egy heti várakozás után végre tegnap életjelt adott magáról a Kinizsi Keleten turázó csapata. A Kinizsi legénysége szerdán Alekszandriában játszott, ahol Alekszandria válogatottja 4:1 (2:1) eredményt ért el a Kinizsivel szemben. A mérkőzés nivós és szép volt és talán a szokatlan talajviszonynak, valamint a tökéletesen angol szisztémájú védelmi játéknak tulajdonítható, amellyel az egyiptomiak játszottak, hogy a Kinizsi vesztésként hagyta el a pályát. Pénteken Kairóban mérköztek a temesváriak és Kairó válogatott csapata 3:1 arányban győzött. Madélután Alekszandriában játszottak revánsmérkőzést az alekszandriai válogatott ellen. Tárgyalások folynak Kairóban a Kinizsinek egy palesztinai turája ügyében.

A mai temesvári sportprogram részben a bajnokság jegyében folyik le. A TMTE pályán a házigazda mérkőzik a Politechnika csapatával az elsőosztályu bajnoki pontokért. Erős küzdelem után a TMTE csapatában látjuk a győztest. Előzőleg a B. csa-

Primăria Municipiului Timișoara
No. VI. 7906/1926
din 14 Aprilie 1926

Publicatiune

Se aduce la cunoștința publică ca timpul și locul vaccinării pentru copii în etate de 3 luni până la 12 ani precum și revaccinarea copiilor până la etatea de 12 ani, cari încă nu sunt revaccinați se vor efectua pe teritorial orașului Timișoara în modul următor:

1. In Cetate Dl. Dr. Fedeor Weiss va vaccina în localitatea Scoalei primare, clasa I. în circ. I., str. Gen. Grigorescu No. 1, la 30 Aprilie la ora 5-6 p. m.

2. In Fabrica în circ. san. II. dl. Dr. Adalbert Engels va vaccina la 28/IV și 5/V la ora 4 p. m. în Scoala de fete din str. Maiorescu (Bărănyu-utca) No. 5.

3. In Fabrica în circ. san. III. dl. Dr. Milivoj Stefanovits va vaccina la 27/IV și 4/V la ora 4 p. m. în Scoala de băieți în str. Simion Bărnuțiu No. 8 (Magyar-u.)

4. In Fabrica în circ. san. IV. dl. Dr. Alexandru Petculescu va vaccina la 29/IV și 6/V în școala comunala din str. Pipos la ora 4-5 p. m.

5. In Elisabetin în circ. san. V. Princ. Elisabeta dl. Dr. Stefan Banfi va vaccina în școala din Piața Lahovary la 29/IV și 6/V la ora 3 p. m.

6. In Iosefin în circ. san. VI. Princ. Carol, dl. Dr. Vasilie Pinte va vaccina în localele judecătorești com. IV. str. Iancu Vacarescu No. 2 (Telekház) la 28, 29, 30 Aprilie la orele 5 p. m.

7. In Mehala în circ. san. VII. Princ. Mihai dl. Dr. Eugen Rațiu va vaccina la 29-30 Aprilie la orele 2-4 p. m. în școala primara din Piața Avram Iancu.

8. In Mehala în circ. san. VIII. Princ. Mihai dl. Dr. Liviu Selegianu va vaccina la 29-30 Aprilie la ora 10-12 a. m. în școala primara de stat din str. Crișan.

Despre aceasta dispozițiune se înștiințează publicul cu obserțiunea ca copii obligați la vaccinare și revaccinare cari au fost vaccinați de medici particulari sau cari din cauză de boală nu se pot vaccina părinți acestora sunt datori a prezenta medicului de circumscripție ca medic vaccinator, un atestat legal de la acel medic particular.

Neimplinirea acestei ordonanțe, ori neglijarea totală a vaccinării se va pedepsi conform legii sanitare art. 42 și 54 și conform regulamentului pentru vaccinare și revaccinare art. 45 și 46.

Dr. Georgevici m. p. Dr. Sagovici m. p.
primar. secretar.

patok valamint a TMTE II. és a Kadima hazena csapatai mérkőznek. Dél előtt az ifjúsági csapatok játszanak.

A Banatul pályán kerül eldöntésre Kisoda—Gyapjuipar másodosztályu bajnoki. Az utóbbi eredmények alapján valószínűleg a Gyapjuipar győz. Dél előtt a Kadima—Banatul, valamint TMTE—Sparta Unirea ifjúsági csapatai mérkőznek a bajnokságért.

A Patria pályán erős küzdelemre van kilátás, az utóbbi időben erősen legyengült TAC és a Banatul között. Egyáltalában nem lenne meglepetés, ha a Banatul győzne. Eldöntetlen eredménye lenne a legrealisabb. Dél előtt az ifjúságaik játszanak.

A Gyapjuipar pályáján a hazenasportnak nódolnak a Tricolor, Kadima, Gyapjuipar és a TAC hazenázói.

A szabadfalui pályán a Szeszgyár csapata küzd a bajnoki pontokért a pályatulajdonos csapattal. A mérkőzés kimenetele teljesen nyílt.

„Consument”

Konfekcióipar

Timișoara-Belváros
Strada Gh. Lazar (Szerb-utca) 2

Női- és férfiszabóság

Állandó raktár női- és férfiszövetekben. Tartósan ugyanazon vállalatnál alkalmazásban levő tisztviselők és munkások részére előnyös részletfizetési feltételek és árkedvezmények

Tavaszi!

Tavaszi!

Tavaszi öltönyök, felöltők és átmeneti kabátok

a legfinomabb és legmodernebb

angol szövetekből

Roncskevics József és Társa

férfiszabócégnél készülnek.

Timișoara-Belváros, Mercy-utca 12
Telefon 8-98

Tavaszi!

Tavaszi!

Schiel Testvérek

Temesvár-Józsefváros

Strada I. C. Bratianu (Uri-utca) 2

Vezérképvisele

a budapesti GANZ ÉS TSA, DANUBIUS - gyártmányainak, körfürészlokomobilok, benzín- és nyersolajmotorok, s i m a d r l d - és diagonálhengerek, vízturbinák, keményanyagapító- és téglagyári berendezések, rotációszivattyúk stb.

Telefon:
19-65

Sürgöny:
Schiels
Timișoara

Saját gyártmányu

malomgépek magasórlésre, félmagasórlésre és simaórlésre. Darálómalmok, ártisztítógépek, Silo- és gabonarakartári berendezések, textiltételek, mindennemű transmissziók a német-norma Lysken szerint és mindennemű öntvények 10.000 kg. súlyig

Brassó (Brașov)

Str. Fantaniei (Kuț-utca) 50/a

Cluj

Str. Regina Maria 16

București

Str. Brezoianu 7

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lei. Vestag betűve 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 25 lei. Alláskeresőknek 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

Házasságközvetítési ügyben méltóztatásból bizalommal „Amor” irodához fordulni. Céljelzéstelen levelezés. Diszkréció biztosítva. Timișoara I., Str. Engen de Savoya 6.

Dél előtti munkára férfiak kerestetnek. Jelentkezhetni a Déli Hírlap kiadóhivatalában.

Kis jégszekrény eladó. Belváros, Zăpolya utca 6, fdsz. 31. Megtekinthető d. n. 1-től 2-ig és 6 óra után.

Makulatura eladó Déli Hírlap kiadóhivatalában.

Sokszorosítást, másolást, címírást, vagy ehhez hasonló írásbeli munkát vállal előnyös feltételek mellett vidéki egyén. Levelek „Pontor 860” jellegre a kiadóba kéretnek.

„FARMODONT”
FOKGRÁN

Házhelyeket

legolcsóbban vehet a giródi vasút megállótól 10 percnire fekvő telepen. Árak négyzetötenként 100 (egy száz lei). Egy 200 négyzetöles ház hely ára lei 20.000— (huszezer lei) amely összeget 20 havi részletben kamatmentesen törlesztheti, tehát havonta csak le 1000— (egy ezer lei) kell fizetnie. Siessen, míg a készlet tart. Érdeklődjön a tulajdonosnál IV., Horváth Boldizsár-utca.

Prochaska Ede Fiai

Temesvár, IV., Bonnáz-utca 21

Ford

Lincoln—Touring—Truck—Fordson, R. Wolf cseplőgépek. Magdeburg—Buckau. Ford-autók és traktorok javítóműhelye

Szállítási

kültisztviselő

magyar-, román-, német nyelvismerettel, vámolásban és szállításban elsőrendű összeköttetéssel, fuvarozás vállalat külső vezetését egyedül vállalja, május 1-re állás változtatna. Szives megkeresést „Mebizható 33” jellegre a fenti kiadóhivatalba kérek. 53.

Eladunk

hosszu részletre a gyárvasi homokszedők mellett

olcsó házhelyeket

Fatelepünk téglá- és cserépraktárunk a helyszínen. Építészeti irodánk részletre fölépíti. Tervek, költségvetések és kézi téglalaprés ingyen áll rendelkezésre Kardos-telep intézőségénél Belváros, Str. Prima-ria (Városház-utca) 16 sz.

Románul is tudó, szépirásu, kezdő

irodakisasszony

előkelő iparvállalathoz azonnalra kerestetik Referenciás ajánlatok „Kézírás” jellegre a kiadóhivatalba. 51.

Gyors- és gépirási tanfolyam

Bohn Mariska

Gyárvas, Uri-utca 11.

Felelős kiadó: VÁRNAY ELEMÉR dr.